

Доповідь на тему:

*"Світ олюдненої
природи в
українській
літературі і
вплив на
формування
естетичних
смаків людини"*

Василь Сухомлинський

- "Природа є джерелом добра, її краса впливає на духовний світ кожного з нас тільки тоді, коли юне серце облагороджується вищою людською красою – добром, правдою, людяністю, співчутливістю"

Причина вибору теми:

*Бажання
розібратися
в українських
творах, де
застосовано
олюднення
природи*

**О скільки у природи
немудро-мудрих літер!
О скільки у людини
невміння прочитать...**

П. Тичина

Мета:

Дізнатися
більше, в
яких саме
творах є
прийом
олюднення
природи та
як вони
впливають
на
формування
естетичних

Персоніфікація

- (від лат. *persona* - особа, особистість + *ficatio* від *facio* - роблю) - поетичне **олюднення** зображеного в художньому творі світу рослин, тварин, явищ природи.

Як ви вже знаєте, до такого літературного прийому, як олюднення природи, звертався не один український письменник. Важливо підкреслити, що саме в нашій народній літературі характерна персоніфікація природи, застосовування її, як персонажа твору та надавання почуттів і можливості діяти. Багато письменників використовували цей прийом

Тихо осінь ходить гаєм.
Ліс довкола аж горить.
Ясен листя осипає,
Дуб нахмурений стоїть.

І берізка над потоком
Стала, наче золота,
Вітер, мовби ненароком,
Її косиці розпліта.

Н. Приходько

Один з таких авторів
був Микола
Вінграновський і
його твір «Грім».

Головний герой поезії
— грім, виступає в
ролі такого собі
добренького дядьки,
який має власний
будиночок і допомагає
іншим:

*«Грім жив у хмарі,
І з гори
Він бачив,
Хто що хоче...»*

Допомагає він також
олюдненим
природним
елементам:

*«Налив грозою грім
яри,*

Умив озерам очі.

*А потім хмару
опустив*

*На сад наш на
щасливий*

*І натрусив зі сливи
слив,*

*Щоб легше було
сливі».*

Озера мають очі,
дерева відчують
важкість від
численних плодів і
навіть прохають грім,
аби той трошки
струсив ці плоди з
їхніх тіл:

*«Та тут до грому
навздогін*

Заговорила груша:

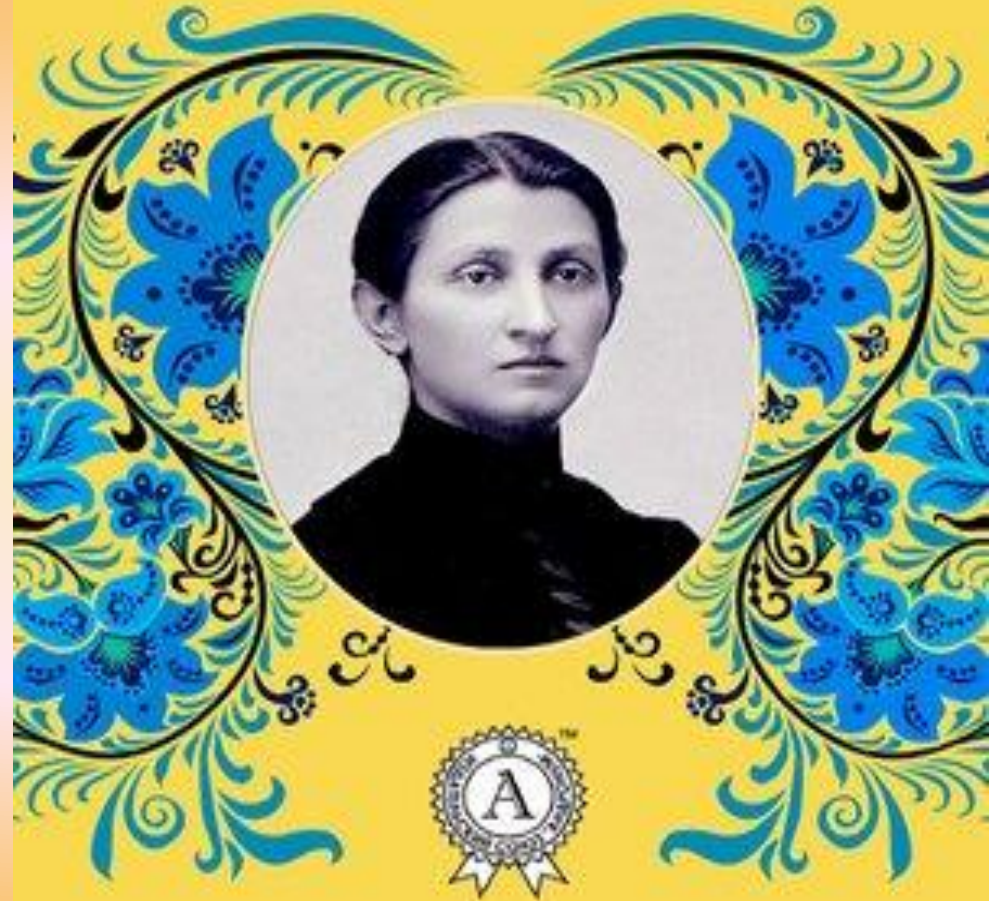
*«Трусніть і грушку,
дядьку грім,*

Бо важко мені дуже...»»

Завдяки цьому віршу
можно більш глибоко
зрозуміти природу та її
особливе, гармонійне
життя.

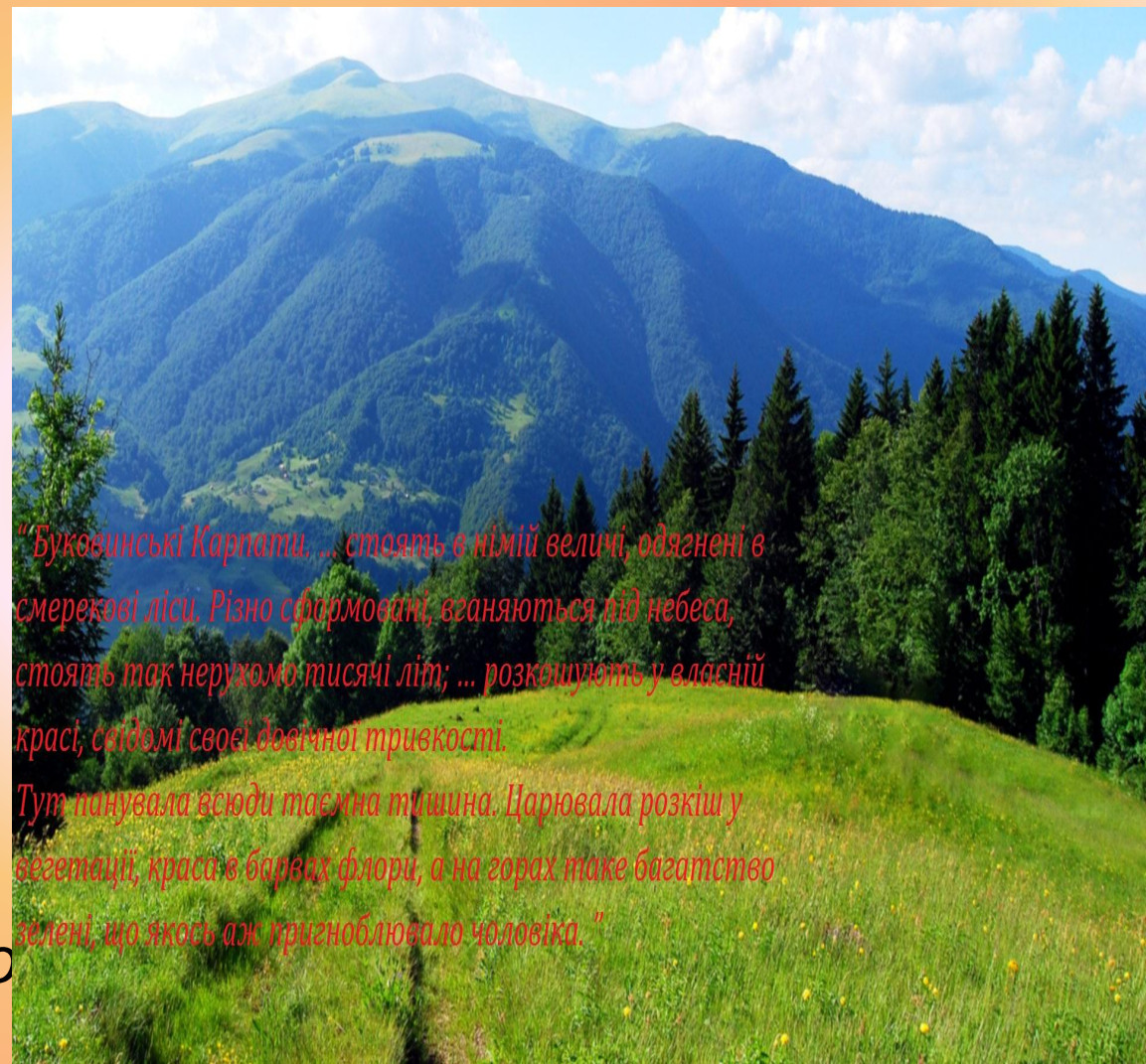
Ольга Кобилянська

БИТВА

Також, другий, не менш відомий твір, є «Битва» Ольги Кобилянської, в якому головний герой – природа. «Битва» письменниці – натурфілософська новела, присвячена болючій темі нищення природи рідного краю. У творі ліс постає живою істотою, використовуючи імпресіоністичні засоби зображення, авторка передає атмосферу жаху, яка панує через вирубування дерев.

**“ Буковинські Карпати.
... стоять в німій
величі, одягнені в
смерекові ліси. Різно
сформовані,
вганяються під
небеса, стоять так
нерухомо тисячі літ;
... розкошують у
власній красі, свідомі
своєї довічної
тривкості.
Тут панувала всюди
таємна тишина.
Царювала розкіш у
вегетації, краса в
барвах флори, а на
горах таке
багатство зелені, що
якось аж
пригноблювало
чоловіка. ”**

“Буковинські Карпати. ... стоять в німій величі, одягнені в смерекові ліси. Різно сформовані, вганяються під небеса, стоять так нерухомо тисячі літ; ... розкошують у власній красі, свідомі своєї довічної тривкості.

Тут панувала всюди таємна тишина. Царювала розкіш у вегетації, краса в барвах флори, а на горах таке багатство зелені, що якось аж пригноблювало чоловіка.”

*Саме так зображувала
величну гірську природу
Ольга Кобилянська, яку
хотіли знищити
фактично вороги цієї
краси – люди*

*Важливо підкреслити, що О.
Кобилянська та її твір
“Битва” змушує
замислюватися, що
завжди знайдеться хтось
сильніший за тебе, що
треба
розвивати цивілізацію,
техніку, не забуваючи про
душу, про внутрішнє,
потаємне, віковичне, що
людина – частка природи,
а не її володар.*

Отже, підсумувавши
весь матеріал,
можна зробити
висновок, що
українські
письменники на
протязі років
хочуть донести, що
природа – це
частина нас, вона
допомагає нам
жити, створювати
життя та нові
відкриття.

Олюднюючи природу,
митці показують,
що природа
рівноправна з нами,
вона наш світ и ми
повинні охороняти
и доглядати її

Також соняшник описували у своїх віршах і баладах українські
письменники

Сонях

Вільно та розлого

Сонях виріс на ослоні

Одягнув чубатий сонях

Бриля золотого.

Вийшла осінь із діброви -

Сонях похилився,

Бриль за обрій вечоровий

Сонцем покотився.

Дідусем стоїть вусатим

Соняшник осінній,

Хлопчакам — горобеняткам

Роздає насіння.

Борис Логвинюк

